THEORY - 1

ପର୍ସ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିବା ଏକାଧିକ ପଦକୁ ଯୋଡି ଏକ ପଦରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ନାମ ହେଉଛି ସମାସ

ଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପାପ କ୍ଷୟ ହୋଇଥାଏ ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ ଦ୍ୱାରା ପାପ କ୍ଷୟ ହୋଇଥାଏ

ନେହା ପରର ଉପକାର କରିବାକୁ ଭଲ ପାଏ ନେହା ପରୋପକାର କରିବାକୁ ଭଲପାଏ

ପାଦଠାରୁ ଆରୟକରି ମୟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ତା ବାପାଙ୍କ ପରି ଦିଶୁଛି ଆପାଦମୟକ ସେ ତା ବାପାଙ୍କ ପରି ଦିଶୁଛି ସମୟ ପଦ

ସମସ୍ୟମାନ ପଦ

ପୂର୍ବ ପଦ

ପର ପଦ

ବ୍ୟାସ ବାକ୍ୟ/ ବିଗ୍ରହ ବାକ୍ୟ

ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଭୋଜନ = ମଧ୍ୟାହ୍ନଭୋଜନ

ଉଦାର ମନ ଯାହାର ସେ = ଉଦାରମନା

ବଣରେ ହେଉଥିବା ଭୋଜି = ବଣଭୋଜି

ସମାସର ପ୍ରକାର ଭେଦ: - ଅର୍ଥର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମାସକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଛଅ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯଥା: - ତତ୍ପୁରୁଷ, କର୍ମଧାରୟ, ଦ୍ୱିଗୁ, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍, ବହୁବ୍ରୀହି ଓ ଅବ୍ୟୟୀଭାବ।

ତତପୁରୁଷ ସମାସ

ଯେଉଁ ସମାସରେ ଦ୍ୱିତୀୟାଠାରୁ ସପ୍ତମୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭକ୍ତି ଯୁକ୍ତ ପଦ ସହିତ ଅନ୍ୟ ପଦର ସମାସ ହୋଇ ପର ପଦର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିଲେ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୋଇଥାଏ

ଏଠାରେ ସମୟପଦର ପୂର୍ବପଦର ବିଭକ୍ତି ଚିହ୍ନ ଲୋପ ପାଇଥାଏ

ଯେଉଁ ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ପାଇଥାଏ ତାହାରି ନାମ ଅନୁସାରେ ତତପୁରୁଷ ସମାସର ନାମ କାରଣ ହୁଏ

ଘରକୁ ମୁହାଁ – ଘରମୁହାଁ ରୋଗହାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ – ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ରାଜାଙ୍କର ପୁତ୍ର - ରାଜପୁତ୍ର

ହ୍ୱିତୀୟା ତତପୁରୁଷ

ଧାନକୁ କାଟିବା = ଧାନକାଟିବା ମାଛକୁ ଧରା = ମାଛଧରା ନଈକୁ ପାରି = ନଈପାରୀ

କ୍ଷଣକାଳ ବ୍ୟାପୀ ସ୍ଥାୟୀ = କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ଚିରଦିନ ବ୍ୟାପୀ ସ୍ଥାୟୀ = ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଚିର କାଳ ବ୍ୟାପୀ ଶତ୍ର = ଚିରଶତ୍ର

ତୃତୀୟା ତତପୁରୁଷ

ପୂର୍ବପଦର ତୃତୀୟା ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯେଉଁ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ, ତାହାକୁ ତୃତୀୟା ତତପୁରୁଷ ସମାସ କୁହାଯାଏ

ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ = ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ତନ୍ତରେ ବୁଣା = ତନ୍ତବୁଣା ମନ ଦ୍ୱାରା ଗଢା = ମନ ଗଢା ବନ୍ୟାଦ୍ୱାରା ପ୍ଲାବିତ = ବନ୍ୟାପ୍ଲାବିତ

ଚତୁର୍ଥୀ ତତପୁରୁଷ (ସଂପ୍ରଦାନ,ନିମିତ୍ତ,ନିବାରଣ,ରୁଚିବା,ସମ୍ମାନ,ଯୋଗ୍ୟ)

ପୂର୍ବପଦର ଚତୁର୍ଥୀ ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯେଉଁ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ, ତାହାକୁ ଚତୁର୍ଥୀ ତତପୁରୁଷ ସମାସ କୁହାଯାଏ

ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା = ବ୍ରାହ୍ମଣଦକ୍ଷିଣା ଦେଶ ପାଇଁ ହିତ = ଦେଶହିତ ପିତୃ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଶ୍ରାଦ୍ଧ = ପିତୃଶ୍ରାଦ୍ଧ

ପଞ୍ଚମୀ ତତପୁରୁଷ

ପୂର୍ବପଦର ପଞ୍ଚମୀ ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯେଉଁ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ, ତାହାକୁ ପଞ୍ଚମୀ ତତପୁରୁଷ ସମାସ କୁହାଯାଏ

ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ = ରୋଗମୁକ୍ତ

ଜନ୍ମରୁ ଅନ୍ଧ = ଜନ୍ନାନ୍ଧ

ରଣରୁ ମୁକ୍ତ = ରଣମୁକ୍ତ

ଷଷୀ ତତପୁରୁଷ

ପୂର୍ବପଦର ଷଷୀ ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯେଉଁ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ, ତାହାକୁ ଷଷୀ ତତପୁରୁଷ ସମାସ କୁହାଯାଏ

ସମୁଦ୍ରର କୂଳ = ସମୁଦ୍ରକୂଳ ଘରର ଲୋକ = ଘରଲୋକ ଗଙ୍ଗାର ଜଳ = ଗଙ୍ଗାଜଳ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅର୍ଦ୍ଧ = ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଘରର ମଝି = ମଝିଘର

ଯୋଗମାନଙ୍କର ରାଜା = ରାଜଯୋଗ ଦେବମାନଙ୍କର ରାଜା = ଦେବରାଜ ରାଜାଙ୍କର ନୀତି = ରାଜନୀତି ଧର୍ମର ରାଜା = ଧର୍ମରାଜ ରାଜାଙ୍କର ସଭା = ରାଜସଭା

ରଜାଙ୍କର ପୁଅ = ରଜାପୁଅ

ସପ୍ତମୀ ତତପୁରୁଷ

ପୂର୍ବପଦର ସସ୍ତମୀ ବିଭକ୍ତି ଲୋପ ହୋଇ ଯେଉଁ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ, ତାହାକୁ ସସ୍ତମୀ ତତପୁରୁଷ ସମାସ କୁହାଯାଏ

ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜା = ହାତଗୁଞ୍ଜା ବିଶ୍ବରେ ଯୁଦ୍ଧ = ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ୱରେ ବିଖ୍ୟାତ = ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ

ନ୍ଞ ତତପୁରୁଷ ସମାସ

ତତପୁରୁଷ ସମାସରେ ନିଷେଧ ଅର୍ଥରେ ନ୍ଞ ତତପୁରୁଷ ସମାସ ହୁଏ

"ନ" ପରେ ସ୍ୱର ବର୍ତ୍ତ ଥିଲେ "ନ" ସ୍ଥାନରେ "ଅନ" ହୁଏ ଏବଂ "ନ" ପରେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ତ୍ତ ଥିଲେ "ନ" ସ୍ଥାନରେ "ଅ" ହୁଏ

ନ ଉଚିତ = ଅନୁଚିତ	ନ ଚଳ = ଅଚଳ
ନ ଆହାର = ଅନାହାର	ନ କାଳ = ଅକାଳ
ନ ଉପଯୋଗୀ = ଅନୁପଯୋଗୀ	ନ ମାନୁଷିକ = ଅମାନୁଷିକ'

ନ ଓଡିଆ = ଅଶଓଡିଆ	ନ ଲେଉଟା = ଅଶଲେଉଟା
ନ ଆୟର = ଅଶାୟର	ନ ହଳଦିଆ = ଅଶହଳଦିଆ

ନୁହେଁ ରାଜି = ନାରାଜ ନୁହେଁ ସରକାରୀ = ବେସରକାରୀ ନୁହେଁ ନିୟମ = ବେନିୟମ

ଅଲୁକ୍ ସମାସ:

ଯେଉଁ ସମାସର ସମୟପଦରେ ବିଭକ୍ତି ଚିହ୍ନ ଲୁଓ ହୁଏ ନାହିଁ ତାହାକୁ 'ଅଲୁକ୍ ସମାସ' କହନ୍ତି ଏପରି ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ – ବନେ (ବନରେ) ଚରେ (ବିଚରଣ କରେ) ଯେ = ବନେଚର, ଅନ୍ତେ (ଅନ୍ତରେ) ବାସକରେ ଯେ = ଅନ୍ତେବାସୀ ଇତ୍ୟାଦି ।

କର୍ମଧାରୟ ସମାସ

- ବିଶେଷଣ ଓ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦକୁ ନେଇ ଗଠିତ ସମାସକୁ କର୍ମଧାରୟ ସମାସ କୁହାଯାଏ
- ଏଠାରେ ସମୟପଦରେ ପର ପଦର ଅର୍ଥର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହେ

ସଜ ଅଟେ ପରିବା = ସଜପରିବା ଶୁଖିଲା ଅଟେ ପାଗ= ଶୁଖିଲାପାଗ ଯେ ଶାନ୍ତ ସେ ଶିଷ୍ଟ = ଶାନ୍ତଶିଷ୍ଟ

ଯେ ଜ୍ଞାନୀ ସେ ଗୁଣୀ = ଜ୍ଞାନୀଗୁଣୀ ଯେ ଚାଲାକ ସେ ଚତୁର = ଚାଲାକଚତୁର

ନର ଅଟେ ଶ୍ରେଷ = ନରଶ୍ରେଷ ପୁରୁଷ ଅଟେ ଉତ୍ତମ = ଉତ୍ତମପୁରୁଷ

ଯିଏ ଦେବ ସିଏ ଋଷି = ଦେବର୍ଷୀ ଯିଏ ବ୍ରହ୍ମା ସିଏ ଋଷି = ବ୍ରହ୍ମର୍ଷୀ ନେହା ଆଜି ଅସ୍ସରା ପରି ଦେଖାଯାଉଛି

ପଙ୍କଜର ହାତ ପଥର ପରି ଟାଣ

ବେଳେ ବେଳେ ମୋ ମୁଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପରି କାମ କରେ

ଉପମେୟ କର୍ମଧାରୟ

ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି = ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର ନର ଇନ୍ଦ୍ର ପରି = ନରେନ୍ଦ୍ର ନର ସିଂହ ପରି = ନରସିଂହ

ଉପମାନ କର୍ମଧାରୟ

ଫୁଲ ପରି କଅଁଳ = ଫୁଲକଅଁଳ ବଜ୍ର ପରି କଠିନ = ବଜ୍ରକଠିନ ହାଣ୍ଡି ପରି କଳା = ହାଣ୍ଡିକଳା ଚନ୍ଦନ ପରି ଶ୍ରୀତଳ = ଚନ୍ଦନଶୀତଳ

ରୂପକ କର୍ମଧାରୟ

ପ୍ରାଣ ରୂପକ ପକ୍ଷୀ = ପ୍ରାଣପକ୍ଷୀ ବିଦ୍ୟା ରୂପକ ରତ୍ନ = ବିଦ୍ୟାରତ୍ନ ଗୁରୁ ରୂପକ ଦେବା = ଗୁରୁଦେବ ଜଳ ରୂପକ ସମ୍ପଦ = ଜଳସଂପଦ ପୁତ୍ର ରୂପକ ମଣି = ପୁତ୍ରମଣି

ରୂପକ	ଉପମେୟ
ମାନବସମ୍ବଳ	ପାଦପଦ୍ମ
ଆଚାର୍ଯ୍ୟଦେବ	କରକମଳ
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ	ନରେନ୍ଦ୍ର

ମଧ୍ୟପଦଲୋପୀ କର୍ମଧାରୟ :-

ରାଜାଙ୍କ ସିଂହଦ୍ୱାରରେ ଦ୍ୱାରପାଳ ପହରା ଦେଉଛି ।

'ସିଂହଦ୍ୱାର'କୁ ଆମେ ଲେଖିପାରିବା 'ସିଂହ ଚିହ୍ନିତ ଦ୍ୱାର । ସମାସ ଗଠିତ ହେଲେ 'ଚିହ୍ନିତ' ପଦଟି ଲୋପ ହୋଇଯାଉଛି ।

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ ଯେ,

ଯେଉଁ କର୍ମଧାରୟ ସମାସର ସମଞ୍ଚ ପଦରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପଦର ଲୋପ ହୋଇଥାଏ, ତାହାକୁ 'ମଧ୍ୟପଦଲୋପୀ କର୍ମଧାରୟ ସମାସ' କହନ୍ତି ।

ଏହି ଧାରାରେ ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ,

ଘୃତ ମିଶ୍ରିତ ଅନ୍ନ = ଘୃତାନ୍ନ

ସୁନାରେ ତିଆରି ମୁଦି = ସୁନାମୁଦି

କାଠରେ ତିଆରି ପୋଲ = କାଠପୋଲ

ବର ନାମକ ଗଛ=ବରଗଛ

- ମହାନ ଅଟେ ରାଷ୍ଟ୍ର = ମହାରାଷ୍ଟ୍ର
- ମହାନ ଅଟେ ବୀର = ମହାବୀର
- ମହାନ ଅଟେ ପଣ୍ଡିତ = ମହାପଣ୍ଡିତ

- ମହତୀ ଦେବୀ = ମହାଦେବୀ
- ମହତୀ ନବମୀ = ମହାନବମୀ

- ଅନ୍ୟ ରୂପ = ରୂପାନ୍ତର
- ଅନ୍ୟ ମତ = ମତାନ୍ତର
- ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମ = ଗ୍ରାମାନ୍ତର

- କୁ ଅଟେ ଆଚାର = କଦାଚାର
- କୁ ଅଟେ ଗ୍ରହ = କୁଗ୍ରହ
- କୁଁ ଅଟେ କାର୍ଯ୍ୟ = କୁକାର୍ଯ୍ୟ

ଦ୍ୱିଗୁ ସମାସ

ତ୍ରିଫଳା ପାଣି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ହିତକର । 'ତ୍ରିଫଳା' ଶବ୍ଦଟି ତିନିଫଳର ସମାହାରରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । 'ତ୍ରିଫଳା'ର ବ୍ୟାସବାକ୍ୟ ହେଉଛି ତ୍ରି(ତିନି) ଫଳର ସମାହାର । ଶବ୍ଦଟିର ଆଦ୍ୟରେ ସଂଖ୍ୟାବାଚକ ଶବ୍ଦ ତ୍ରି(ତିନି) ରହିଅଛି । ସେହିପରି "ଚାରିବେଦ" = ଚାରିବେଦର ସମାହାର । ଏହାର ଆଦ୍ୟଶବ୍ଦ 'ଚାରି' ମଧ୍ୟ ହେଉଛି ସଂଖ୍ୟାବାଚକ ଶବ୍ଦ । ଏଥିରୁ ଜଣାଗଲା,

ଯେଉଁ ସମାସରେ ସଂଖ୍ୟାବାଚକ ଶବ୍ଦ ପୂର୍ବରେ ଥାଇ ସମୟପଦଟି ସମାହାର ବା ସମଷ୍ଟିକୁ ବୁଝାଉଥାଏ ତାହାକୁ 'ଦ୍ୱିଗୁ' ସମାସ କହନ୍ତି ।

ଏହି ସୂତ୍ରରେ ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ - ଷଡ଼ିରପୁ, ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅଷ୍ଟରତ୍ନ, ପଞ୍ଚଗବ୍ୟ, ସପ୍ତାହ, ପଞ୍ଚବଟୀ, ଚଉପଦୀ

- ତିନି ମୁହାଣର ସମାହାର = ତିନିମୁହାଣୀ
- ନବର ରନ୍ନର ସମାହାର = ନବରତ୍ନ
- ଚାରି ଭୁଜର ସମାହାର = ଚତୁର୍ଭୁଜ

ଦୃନ୍ଦ ସମାସ

ଗଛଟି ଫୁଲଫଳରେ ଭରା ହୋଇଛି ।

ଫୁଲଫଳ ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ଯଥା :- 'ଫୁଲ' ଓ 'ଫଳ' । ଏ ଦୁଇଟିଯାକ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ । ସମୟପଦରେ ଦୁଇଟିର ଅର୍ଥର ସମାନ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହୁଛି । ସେହିପରି ଦୁଇରୁ ଅଧିକ ଶବ୍ଦ ବି ମିଶିପାରନ୍ତି । ଯଥା; ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ସୀତା = ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣସୀତା । ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, କାମ ଓ ମୋକ୍ଷ = ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦର ଅର୍ଥର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଥାଇ ଏକାଧିକ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦର ମିଳନରେ ଯେଉଁ ସମାସ ଗଠିତ ହୁଏ ତାହାକୁ 'ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସମାସ' କୁହାଯାଏ ।

- ଭଲ ଓ ମନ୍ଦ = ଭଲମନ୍ଦ
- ବେଶ ଓ ଭୂଷା = ବେଶଭୂଷା
- ରାଧା ଓ କୃଷ = ରାଧାକୃଷ ପିତା ଓ ମାତା = ପିତାମାତା

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ	ସତ୍ୟଶିବସୁନ୍ଦର
ଦିନରାତି	କାଳିକଲମକାଗଜ
ପାପପୁଣ୍ୟ	ପାନଗୁଆଖଇର

शिशिष

A new beginning...

classes are going to start from 23rd March (thursday)

General Knowledge and Current Affairs

Computer

Mathematics and Odia Grammar

English

Reasoning

Adyasha Shakti Ma'am Sir

Sagar Sir

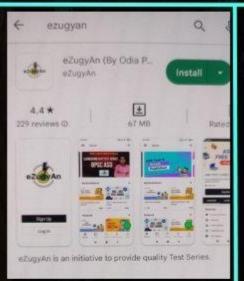
Shakti Sir

Subhasis Sarangi

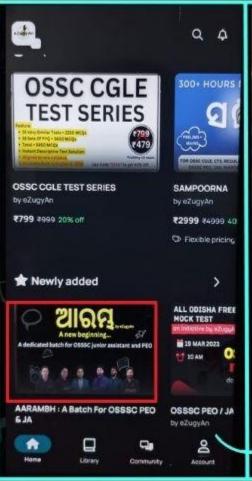
Payal Ma'am

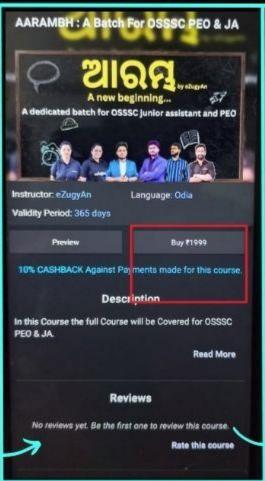
Swagat Sir

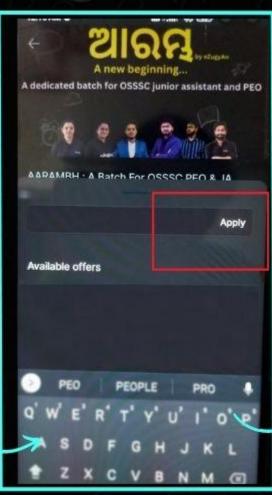
ଆରମ୍ଭ batchରେ କେମିତି join କରିବେ ?

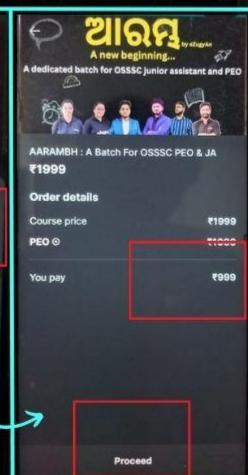

eZugyAn APPକୁ ଏବେ ହିଁ ତାଉନଲୋତ କରନ୍ତୁ

"ବ୍ୟାଧ୍ଗ୍ରସ୍ଥ" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

"ସୁରକ୍ଷାମଞ୍ର" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

"କଦଭ୍ୟାସ" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

"ଦଶଦିଗ" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

"ହାତଗୋଡ" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଏକ ଉପମେୟ କର୍ମଧାରୟ ସମାସର ଅନର୍ଗତ ?

ନୟନକମଳ ତିନିମୁହାଣୀ ତୁଷାରଧବଳ ରାଜଭୟ "ସଜପରିବା" କେଉଁ ସମାସ ଚିହ୍ନାଅ ?

